

WHO tnie miliardowy budżet po utracie zaufania

3 kwietnia 2025

Pomimo drastycznych cięć budżetowych o ponad 1,1 miliarda dolarów, WHO nadal realizuje swoją scentralizowaną strategię – obejmującą leki psychotropowe, kampanie szczepień i globalne cele zdrowotne.

Jak podaje Reuters, Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) planuje zmniejszyć swój budżet o co najmniej jedną piątą, czyli o około 1,1 miliarda dolarów. Setki stanowisk, w tym fotele kierownicze w siedzibie głównej w Genewie, są likwidowane. W wewnętrznej notatce z 10 marca podano powody: brak funduszy ze strony krajów, darczyńców prywatnych i filantropów. „Pomimo naszych starań doszliśmy do punktu, w którym nie mamy innego wyjścia, jak tylko ograniczyć zakres naszej pracy i liczbę pracowników” – czytamy w liście.

Podczas gdy WHO oficjalnie redukuje liczbę pracowników, organizacja ta nadal trzyma się kontrowersyjnej polityki „jednego zdrowia”, czyli podejścia, które polega m.in. na zwiększonym nadzorze nad chorobami odzwierzęcymi, na obowiązkowych programach szczepień i zaostrzonych kontrolach produktów farmaceutycznych na poziomie globalnym. Jednak wiarygodność maleje – prawdopodobnie także wśród darczyńców.

W tym samym czasie, gdy WHO forsowała politykę oszczędnościową, administracja Trumpa ogłosiła zakończenie kilku dużych amerykańskich projektów pomocy rozwojowej, w tym przeznaczenia 2,6 miliarda dolarów na rzecz GAVI – globalnego sojuszu na rzecz szczepionek. Częściowo ograniczono również fundusze na walkę z malarią, wirusem HIV i gruźlicą, a także na pomoc żywnościową na obszarach dotkniętych kryzysem. Wewnętrzny dokument USAID zawiera listę 898 bieżących dotacji i 5341 anulowanych. Dotyczy to również programów FAO służących

monitorowaniu chorób zakaźnych zwierząt, w tym ptasiej grypy.

„Dobrze, że pozbyliśmy się tego projektu. Oni wciąż próbują przekonać nas, że transmisja odzwierzęca jest globalnym zagrożeniem” – komentuje sarkastycznie lekarka Meryl Nass z Ellsworth w stanie Maine w USA.

Japonia, osłabiona inflacją i dewaluacją jena, również ogranicza swoje składki. Wojna na Ukrainie, rosnące wydatki na obronność w Europie i coraz większy sceptycyzm wobec struktur międzynarodowych prowadzą do stopniowego wycofywania funduszy ze Światowej Organizacji Zdrowia.

W cieniu tego rozwoju sytuacji znalazła się również polityka WHO w zakresie kontroli urodzeń. Krytyce poddane zostały zwłaszcza programy dystrybucji środków antykoncepcyjnych o długotrwałym działaniu, z których niektóre mają poważne skutki uboczne. Wycofanie się Stanów Zjednoczonych z tych struktur może sygnalizować zmiany. Cięcia budżetowe odzwierciedlają coś więcej, niż tylko problem finansowy. Są wyrazem zaufania. Coraz więcej krajów i prywatnych darczyńców zdaje się wątpić, czy WHO jest w stanie nadal realizować swoje daleko idące cele w zakresie globalnego zarządzania zdrowiem.

Choć etaty w WHO są redukowane, plany tej organizacji pozostają aktualne. Wraz z nimi pojawiają się pytania o to, kto decyduje o przyszłości globalnej polityki zdrowotnej i z jakim mandatem.

Autorstwo: Meryl Nass

Tłumaczenie: dr Ignacy Nowopolski

Źródło zagraniczne: MerylNass.Substack.com

Źródło polskie: drIgnacyNowopolski.Substack.org